

Liane Moriarty: Tavalliset pikku pihajuhlat

Laura Väänänen (28.2.2017)

Tarina alkaa esiintymisellä. On mikrofoniin puhuva Clementine ja on yleisössä istuva Erika:

”Tämä tarina alkaa pihajuhlilla”, Clementine sanoi. – – – ”Tavallisten naapurusten pihajuhlilla tavallisella pihalla.”

Tuskin niitä voi ihan tavallisiksi sanoa, Erika ajatteli. – – – Eikä kukaan taatusti sanoisi Vidin takapihaa tavalliseksi.

Lukijalle käy pian selväksi, että pihajuhlissa on tapahtunut jotain kamalaa. Paikalla on ollut kuusi aikuista ja kolme lasta. Musiikki on soinut, tarjolla on ollut ruokaa ja juomaa. On ollut viihtyisää. Sitten Erika on huutanut lujaa Clementineä, mutta se, mitä järkyttävää juhlissa tapahtuu, paljastuu lukijalle vasta paljon myöhemmin, vaikka tarkkavaistoinen lukija toki saa siitä vainun jo ensimmäisiltä sivuilta.

Tarinan keskiössä ovat kolmikymppiset lapsuudenystävät Erika ja Clementine. He ovat sopivasti toistensa vastakohtia: lapseton, siistiä sisätyötä tekevä Erika kaavamainen ja hieman väritön, ja kahden lapsen äiti, Clementine suurpiirteisempi ja rennompempi. Pihajuhlat kehkeytyvät, kun Erika heittäytyy Clementinen eleitä tavoitellen kevyeen rupatteluun tonsopranomaisen naapurinsa Vidin kanssa:

Ai, possua vartaassa?” Erika sanoi Vidille. Hän kallisti keimaillen päätään, niin kuin Clementine olisi tehnyt vastaavassa tilanteessa. Hän lainasi joskus Clementinen elkeitä omaan käyttöönsä, mutta vain silloin, kun tämä ei ollut paikalla, koska pelkäsi Clementinen tunnistavan ne. ”Tarkoitatko, että sinulla lojuu jossakin ylimääräinen possu joka vain odottaa grillaamista?”

Tarinan ihmissuhteiden verkkoon punoutuvat Erikan ja Clementine perheineen sekä Vid ja hänen hehkeä vaimonsa, esiteini-ikäinen tyttärensä sekä naapurissa asuva, äreä vanhus. Tarina suodattuu useiden henkilöhahmojen kokemusmaailmojen kautta, ja näin pihajuhlien onneton tapahtuma kerrotaan eri näkökulmista.

Suurella osalla on sattuma. Pihajuhlat saavat alkunsa sattumalta, ja tavallaan myös se, mitä siellä tapahtuu, on monien sattumien summa. Traagisen tapahtumaa mielenkiintoisemmaksi nousee oikeastaan se, mitä tapahtumasta seuraa, ja siitä antaa vihjeen teoksen alkukielinen nimi *Truly Madly Guilty*. Syyllisyys leviää juhluvieraiden ylle pilvien lailla – tai kuin sade, sillä valtaosan tarinan kestosta sataa. Ja kun romaanin lopussa aurinko tulee vihdoin esiin, samalla tavalla lankeaa valo myös koeteltujen henkilöihahmojen ylle. Valon esiintuleminen ja sateen loppu merkitsevät anteeksiantamista:

Sateen kohinan lakkaaminen loi vahvaa tilantuntua, aivan kuin hän olisi siirtynyt pienestä lämmittelyhuoneesta konserttisaliin. Clementine ei ollut tajunnut, kuinka ahdistavaa alituinen taustakohina oli ollut.

—

“Älä ajattele sitä enää”, Pam [Clementinen äiti] sanoi. “Se oli onnettomuus. Kauhea onnettomuus. Se ei ollut sinun syytäsi. Se ei ollut oikeastaan kenenkään syytä.” Hän hieroi – – – selkää laajenevissa kehissä, jotka olivat kuin tyyneen veteen heitetyn pikkukiven luomia väreitä, ja hän puhui samalla, puhui puhumasta päästyään, sai muiston katoamaan väreiden lailla, ja oli kummallista, että hänen kiukkunsa Clementineä kohtaan vetäytyi pois, aivan kuin sitä ei olisi koskaan ollutkaan.

Liane Moriarty (s. 1966) on australialainen, kansainvälisesti menestynyt kirjailija, jonka teos *Big Little Lies (Mustat valkeat valheet, 2015)* on käännetty elokuvista tutuilla Hollywood-näyttelijöillä tähditetyksi tv-sarjaksi. Moriartyin www-sivuilla on näyttävästi esillä vertaus Maeve Binchyyn, ja *Tavalliset pikku pihajuhlat* -teoksen kannessa on suosittelusitaatti Jojo Moyesiltä. Kaikki viittaa siis viihdyttävyyteen, ja ainakin *Tavalliset pikku pihajuhlat* tarjoaa nimenomaan sitä – tyylikkäästi. Ihmissuhdekuvaus on juuri tarpeeksi uskottavaa ja täten koskettavaa, että lukija välttyy hömpän lukemisen tuntemukselta.

Liane Moriarty: *Tavalliset pikku pihajuhlat (Truly Madly Guilty)* Wsoy 2017
Suomennos Helene Bütsow 464s.

Laura Väänänen on Mikkelissä asuva kirjoittamisen maisteri.